

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

Michal

1. שמואל א פרק יד

"מט ויהיו בני שאול, יונתן וישׁו ומלכישׁוע; ושם, שתי בנותיו--שם הבכירה מרב, ושם הקטנה מיכל."

Saul's sons were: Jonathan, Ishvi, and Malchishua; and the names of his two daughters were Merab, the older, and Michal, the younger.

2. שמואל א פרק יח

"ו יהי בבואם, בשׁוב דוד מהפּוֹת אֶת-הַפְּלִשְׁתִּי, ... ויחר לשׁאול מאד, וירע בעיניו הדבֵר הַזֶּה, ויאמר נתנו לדוד רבבות, ולי נתנו האֲלָפִים; ועוד לו, אַךְ הַמְּלוּכָה. ט ויהי שׁאול, עון (עוֹן) אֶת-דָּוִד, מֵהַיּוֹם הַהוּא, וְהָלָאָה... יא ויטל שׁאול, אֶת-הַחֲנִית, ויאמר, אַכֶּה בְּדוֹד וּבָקִיר; ... יז ויאמר שׁאול אֶל-דָּוִד, הֲנִיָּה בְּתִי הַגְּדוּלָּה מֵרַב אַתָּה אֶתֶּן-לָךְ לְאִשָּׁה--אַךְ הִיָּה-לִּי לְבֵן-חַיִל, וְהִלַּחֵם מִלְחָמוֹת יְהוָה; וְשׁאול אָמַר, אֶל-תְּהִי יְדִי בּוֹ, וְתִהְיֶה-בּוֹ, יח ויאמר דוד אֶל-שׁאול, מִי אֲנֹכִי וּמִי חַיִּי, מִשְׁפַּחַת אָבִי, בְּיִשְׂרָאֵל--כִּי-אֶהְיֶה חֲתָן, לְמֶלֶךְ. יט ויהי, בַּעַתְּ תֵּת אֶת-מֵרַב בֶּת-שׁאול--לְדָוִד; וְהִיא נִתְּנָה לְעַדְרִיאֵל הַמְּחֻלְתִּי, לְאִשָּׁה. כ וַתֵּאָהֵב מִיכַל בֶּת-שׁאול, אֶת-דָּוִד; וַיִּגְדּוּ לְשׁאול, וַיִּשַׁר הַדְּבָר בְּעֵינָיו. כא ויאמר שׁאול אֶתְנָנָה לוֹ, וְתִהְיֶה-לוֹ לְמוֹקֵשׁ, וְתִהְיֶה-בּוֹ, יד-פְּלִשְׁתִּים; ... כה ויאמר שׁאול כֹּה-תֹאמְרוּ לְדָוִד, אִין-חֲפָץ לְמֶלֶךְ בְּמַהֲרָה, כִּי בְמָאָה עָרְלוֹת פְּלִשְׁתִּים, לְהַנָּקֵם בְּאִבֵּי הַמֶּלֶךְ; וְשׁאול חָשַׁב, לְהַפִּיל אֶת-דָּוִד בְּיַד-פְּלִשְׁתִּים... כז וַיִּקָּם דָּוִד וַיֵּלֶךְ הוּא וְאָנְשָׁיו, וַיָּה בְּפִלְשְׁתִּים מְאִתִּים אִישׁ, וַיִּבֵּא דָוִד אֶת-עָרְלֹתֵיהֶם, וַיִּמְלֹאֵם לְמֶלֶךְ לְהַתְּחַתֵּן בְּמֶלֶךְ; וַיִּתֶּן-לוֹ שׁאול אֶת-מִיכַל בְּתוֹ, לְאִשָּׁה. כח וַיֵּרָא שׁאול וַיֵּדַע, כִּי יְהוָה עִם-דָּוִד; וּמִיכַל בֶּת-שׁאול, אֶהְבֶּתָּהּ."

When the [troops] came home [and] David returned from killing the Philistine, ... Saul was much distressed and greatly vexed about the matter. For he said, "To David they have given tens of thousands, and to me they have given thousands. All that he lacks is the kingship!" From that day on Saul kept a jealous eye on David...and Saul threw the spear, thinking to pin David to the wall. ..Saul said to David, "Here is my older daughter, Merab; I will give her to you in marriage; in return, you be my warrior and fight the battles of the LORD." Saul thought: "Let not my hand strike him; let the hand of the Philistines strike him." David replied to Saul, "Who am I and what is my life—my father's family in Israel—that I should become Your Majesty's son-in-law?" But at the time that Merab, daughter of Saul, should have been given to David, she was given in marriage to Adriel the Meholathite. Now Michal daughter of Saul had fallen in love with David; and when this was reported to Saul, he was pleased. Saul thought: "I will give her to him, and she can serve as a snare for him, so that the Philistines may kill him." ...And Saul said, "Say this to David: 'The king desires no other bride-price than the foreskins of a hundred Philistines, as vengeance on the king's enemies.'" —Saul intended to bring about David's death at the hands of the Philistines. —... David went out with his men and killed two hundred Philistines; David brought their foreskins and they were counted out for the king, that he might become the king's son-in-law. Saul then gave him his daughter Michal in marriage. When Saul realized that the LORD was with David and that Michal daughter of Saul loved him,

3. שמואל א פרק יט

"יא וַיִּשְׁלַח שׁאול מְלָאכִים אֶל-בֵּית דָּוִד, לְשַׁמְרוֹ, וְלְהַמִּיתוֹ, בְּבִקְרָא; וַתִּגְדַּל לְדָוִד, מִיכַל אִשְׁתּוֹ לֵאמֹר, אִם-אֵינָךְ מְמַלֵּט אֶת-נַפְשְׁךָ הַלַּיְלָה, מִחַר אַתָּה מוֹמֵת. יב וַתִּרְדַּם מִיכַל אֶת-דָּוִד, בְּעֵד הַחֲלוֹן; וַיֵּלֶךְ וַיִּבְרַח, וַיִּמְלֹט. יג וַתִּקַּח מִיכַל אֶת-הַתְּרָפִים, וַתִּשֶׂם אֶל-הַמֶּטֶה, וְאֵת כְּבִיר הָעֵזִים, שָׂמָה מְרֻאֲשֵׁתָיו; וַתִּכַּס, בְּבִגְדָהּ. יד וַיִּשְׁלַח שׁאול מְלָאכִים, לְקַחַת אֶת-דָּוִד; וַתֹּאמֶר, חֲלָה הוּא. טו וַיִּשְׁלַח שׁאול אֶת-הַמְּלָאכִים, לְרִאוֹת אֶת-דָּוִד לֵאמֹר: הֲעָלוּ אֹתוֹ בַּמֶּטֶה אֵלַי, לְהַמִּיתוֹ. טז וַיִּבְאוּ, הַמְּלָאכִים, וְהִנֵּה הַתְּרָפִים, אֶל-הַמֶּטֶה; וְכָבִיר הָעֵזִים, מְרֻאֲשֵׁתָיו. יז וַיֹּאמֶר שׁאול אֶל-מִיכַל, לְמָה כָּכָה רַמִּיתִנִּי, וַתִּשְׁלַחִי אֶת-אִבִּי, וַיִּמְלֹט; וַתֹּאמֶר מִיכַל אֶל-שׁאול, הוּא-אָמַר אֵלַי שְׁלַחֲנִי לְמָה אֶמִיתָה."

Saul sent messengers to David's home to keep watch on him and to kill him in the morning. But David's wife Michal told him, "Unless you run for your life tonight, you will be killed tomorrow." Michal let David down from the window and he escaped and fled. Michal then took the household idol, laid it on the bed, and covered it with a cloth; and at its head she

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

put a net of goat's hair. Saul sent messengers to seize David; but she said, "He is sick." Saul, however, sent back the messengers to see David for themselves. "Bring him up to me in the bed," he ordered, "that he may be put to death." When the messengers came, they found the household idol in the bed, with the net of goat's hair at its head. Saul said to Michal, "Why did you play that trick on me and let my enemy get away safely?" "Because," Michal answered Saul, "he said to me: 'Help me get away or I'll kill you.'"

4. שמואל א פרק כה

" **מב** ותמהר ותקם אביגיל, ותרכב על-החמור, וחמש נערתייה, ההלכות לרגלה; ותלה, אחריו מלאכי דוד, ותהי-לו, לאשה. **מג** ואת-אחינעם לקח דוד, מיזרעאל; ותהיין-גם שתייהן לו, לנשים. **מד** ושאול, נתן את-מיכל בתו--אשת דוד: לפלטי בן-ליש, אשר מגלים. Then Abigail rose quickly and mounted an ass, and with five of her maids in attendance she followed David's messengers; and she became his wife. Now David had taken Ahinoam of Jezreel; so both of them became his wives. Saul had given his daughter Michal, David's wife, to Palti son of Laish from Gallim.

5. שמואל ב פרק ג

" **א** ותהי המלחמה, ארכה, בין בית שאול, ובין בית דוד; ודוד הלך ויחזק, ובית שאול הלכים ויחלשים. **ב** וילדו (ויולדו) לדוד בנים, בחברון; ... **ז** ולשאול פלגש, ושמה רצפה בת-איה; ויאמר, אל-אבנר, מדוע באתה, אל-פילגש אבי. **ח** ויחר לאבנר מאד על-דברי איש-בשת, ... **כ**, כאשר נשבע יהוה לדוד--כי-כן, אעשה-לו. **י** להעביר הממלכה, מבית שאול; ולהקים את-כסא דוד, ... **יב** וישלח אבנר מלאכים אל-דוד ותחתו לאמר, למי-אָרְץ: לאמר, כרתה ברייתך אתי, והנה ידי עמה, להסב אליך את-כל-ישראל. **יג** ויאמר טוב--אני, אכרת אתך בריית: אך דבר אחד אנכי שאל מאתך לאמר, לא-תראה את-פני--כי אם-לפני הביאך את מיכל בת-שאול, בבאך לראות את-פני. **יד** וישלח דוד מלאכים, אל-איש-בשת בן-שאול לאמר: תנה את-אשתי, את-מיכל, אשר ארשתי לי, במאה ערלות פלשתים. **טו** וישלח איש בשת, ויקחה מעם איש--מעם, פלטיאל בן-לוש (ליש). **טז** וילך אתה אישה, הלוח ובכה אחריה--עד-בחרים; ויאמר אליו אבנר לך שוב, וישב.

The war between the House of Saul and the House of David was long-drawn-out; but David kept growing stronger, while the House of Saul grew weaker. Sons were born to David in Hebron: Now Saul had a concubine named Rizpah, daughter of Aiah; and [Ish-bosheth] said to Abner, "Why have you lain with my father's concubine?" Abner was very upset by what Ish-bosheth said, and he replied, ...May God do thus and more to Abner if I do not do for David as the LORD swore to him— to transfer the kingship from the House of Saul, and to establish the throne of David over Israel and Judah ...Abner immediately sent messengers to David, saying, "To whom shall the land belong?" and to say [further], "Make a pact with me, and I will help you and bring all Israel over to your side." He replied, "Good; I will make a pact with you. But I make one demand upon you: Do not appear before me unless you bring Michal daughter of Saul when you come before me." David also sent messengers to Ishbosheth son of Saul, to say, "Give me my wife Michal, for whom I paid the bride-price of one hundred Philistine foreskins." So Ishbosheth sent and had her taken away from [her] husband, Paltiel son of Laish. Her husband walked with her as far as Bahurim, weeping as he followed her; then Abner ordered him to turn back, and he went back.

6. שמואל ב פרק ו

" **ב** ויקם וילך דוד, וכל-העם אשר אתו, מבעלי, יהודה--להעלות משם, את ארון האלהים, ... **ה** ודוד וכל-בית ישראל, משחקים לפני יהוה, בכל, עצי ברזשים; ובכנרות ובנבלים ובתפים, ובמנענעים ובצלצלים. **ו**. ויבאו, עד-גרן נכון; וישלח עזה אל-ארון האלהים, ויאחז בו--כי שטמו, הבקר. **ז**. ויחר-אף יהוה בעזה, ויכהו שם האלהים על-השול; וימת שם, עם ארון האלהים. ... **י** ולא-אָבָה דוד, להסיר אליו את-ארון יהוה--על-עיר דוד; ויטהו דוד, בית עבד-אדם הגתי. **יא** וישב ארון יהוה בית עבד אדם, הגתי--שלישה חדשים; ויברך יהוה את-עבד אדם, ואת-כל-ביתו. **יב** ויגד, למלך דוד לאמר, ברח יהוה את-בית עבד אדם ואת-כל-אשר-לו, בעבור, ארון האלהים; וילך דוד, ויעל את-ארון האלהים מבית עבד אדם עיר דוד--בשמחה. ... **טז** והיה ארון יהוה, בא עיר דוד; ומיכל בת-שאול נשקפה בעד החלון, ותרא את-המלך דוד מפזז ומכרפר לפני יהוה, ותבז לו, בלבה. ... **כ** וישב דוד, לברך את-ביתו; ויצא מיכל בת-שאול, לקראת דוד, ותאמר מה-ונכבד היום מלך ישראל אשר נגלה היום לעיני אמהות עבדיו, כהגלות נגלות אחד הרקים. **כא** ויאמר דוד, אל-מיכל,

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר בְּחַר-בִּי מֵאֲבֹתַי וּמִכָּל-בְּיָתוֹ, לָצֵאת אֹתִי נְגִיד עַל-עַם יְהוָה עַל-יִשְׂרָאֵל; וְשָׁחַקְתִּי, לִפְנֵי יְהוָה. כִּב וּנְקַלְתִּי עוֹד מִזֵּאת, וְהֵייתִי שְׂפֹל בְּעֵינָי; וְעַם-הָאֲמֹהוֹת אֲשֶׁר אִמְרַתִּי, עִמָּם אֲכַבְדָּה. כִּג וּלְמִיכָל, בֵּת-שָׁאוּל, לֹא-הָיָה לָהּ, יָלֵד--עַד, יוֹם מוֹתָהּ.

Then David and all the troops that were with him set out from Baalim of Judah to bring up from there the Ark of God ... Meanwhile, David and all the House of Israel danced before the LORD to [the sound of] all kinds of cypress wood [instruments], with lyres, harps, timbrels, sistrums, and cymbals. But when they came to the threshing floor of Nacon, Uzzah reached out for the Ark of God and grasped it, for the oxen had stumbled. The LORD was incensed at Uzzah. And God struck him down on the spot for his indiscretion, and he died there beside the Ark of God.... So David would not bring the Ark of the LORD to his place in the City of David; instead, David diverted it to the house of Obed-edom the Gittite. The Ark of the LORD remained in the house of Obed-edom the Gittite three months, and the LORD blessed Obed-edom and his whole household. It was reported to King David: "The LORD has blessed Obed-edom's house and all that belongs to him because of the Ark of God." Thereupon David went and brought up the Ark of God from the house of Obed-edom to the City of David, amid rejoicing. ... As the Ark of the LORD entered the City of David, Michal daughter of Saul looked out of the window and saw King David leaping and whirling before the LORD; and she despised him for it. ... David went home to greet his household. And Michal daughter of Saul came out to meet David and said, "Didn't the king of Israel do himself honor today—exposing himself today in the sight of the slavegirls of his subjects, as one of the riffraff might expose himself!" David answered Michal, "It was before the LORD who chose me instead of your father and all his family and appointed me ruler over the LORD's people Israel! I will dance before the LORD and dishonor myself even more, and be low in my own esteem; but among the slavegirls that you speak of I will be honored." So to her dying day Michal daughter of Saul had no children.

7. שמואל ב פרק כא

"ח וַיִּקַּח הַמֶּלֶךְ אֶת-שְׁנֵי בְנֵי רִצְפָה בֵּת-אִיָּה, אֲשֶׁר יָלְדָה לְשָׁאוּל, אֶת-אַרְמֹנִי, וְאֶת-מִפְבוֹשֶׁת; וְאֶת-חַמְמִשֶׁת, בְּנֵי מִיכָל בֵּת-שָׁאוּל, אֲשֶׁר יָלְדָה לְעַדְרִיאֵל בֶּן-בְּרִזְלִי, הַמְּחֻלְתִּי. ט וַיִּתְּנֵם בְּיַד הַגִּבְעֹנִים, וַיִּקְעֵם בְּהָר לִפְנֵי יְהוָה, וַיִּפְלוּ שִׁבְעָתַיִם (שִׁבְעָתַם), יַחַד; וְהֵם (וְהֵמָּה) הָמָתוּ בַיּוֹם קָצִיר, בְּרֵאשִׁיטָה, תַּחֲלַת (בְּתַחֲלַת), קָצִיר שְׁעָרִים."

Instead, the king took Armoni and Mephibosheth, the two sons that Rizpah daughter of Aiah bore to Saul, and the five sons that Michal daughter of Saul bore to Adriel son of Barzillai the Meholathite, and he handed them over to the Gibeonites. They impaled them on the mountain before the LORD; all seven of them perished at the same time. They were put to death in the first days of the harvest, the beginning of the barley harvest.

8. אוצר המדרשים (אייזנשטיין) חופת אליהו עמ' 171

"ארבע יפהפיות היו בעולם: רחב, יעל, מיכל אביגיל"

9. מדרש שוחר טוב תהילים נט, א

"מיכל...שהיתה אוהבת לבעלה יותר מאביה..."

10. מלבי"ם שמ"ב ג, יג

"באשר חשב דוד מחשבות מראש ועד סוף שלא ידמה כעבד מורד באדוניו שמשמיד בית אדוניו ומולך תחתיו בחזקה, רק כתופס מלכות על פי נביא ועל פי דין ובהסכמת ישראל וזקניהם, רצה שישבו לו את מיכל, שמצד זה הוא חתן המלך אשר לפניו, ויש לו זכות במלוכה גם מצד שאול..."

11. שמ"א ז, ב

"וַיְהִי, מִיּוֹם שִׁבְתָּה הָאָרוֹן בְּקִרְיַת יְעָרִים, וַיְרַבּוּ הַיָּמִים, וַיְהִיו עֶשְׂרִים שָׁנָה; וַיִּנְהוּ כָל-בֵּית יִשְׂרָאֵל, אַחֲרֵי יְהוָה."

A long time elapsed from the day that the Ark was housed in Kiriath-jearim, twenty years in all; and all the House of Israel yearned after the LORD.

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

12. מלבי"ם שמ"ב ו, טז

" מספר כי מיכל בת שאול מהיותה למודה בבית אביה שהיה כבודם חשוב בעיניהם מכבוד המקום, לא הרגישה בדבר הארון הבא ובכבוד ה' אשר לפניו ישמח מלך, רק יפלח חץ כבודה על כבוד בעלה הנגרע בערכו לעיניה כפי דעתה, וזה היה ההבדל בין בית שאול ובית דוד: "

13. שמ"א יט

" כ וישלח שאול מלאכים, לקחת את-דוד, וירא את-להקת הנביאים נבאים, וישמואל עמד נצב עליהם; ותהי על-מלאכי שאול, רוח אלהים, ויתנבאו, גם-המה. כא ויגדו לשאול, וישלח מלאכים אחרים, ויתנבאו, גם-המה; ויסף שאול, וישלח מלאכים שלשים, ויתנבאו, גם-המה. כב וילך גם-הוא הרמטה, ויבא עד-בור הגדול אשר בשכני, וישאל ויאמר, איפה שמואל ודוד; ויאמר, הנה בנוית (בניות) ברמה. כג וילך שם, אל-נוית (ניות) ברמה; ותהי עליו גם-הוא רוח אלהים, וילך הלך ויתנבא, עד-באו, בנוית (בניות) ברמה. כד ויפשט גם-הוא בגדיו, ויתנבא גם-הוא לפני שמואל, ויפל ערם, כל-היום ההוא וכל-הלילה; על-כן, יאמרו--הגם שאול, בנביאים.

and Saul sent messengers to seize David. They saw a band of prophets speaking in ecstasy, with Samuel standing by as their leader; and the spirit of God came upon Saul's messengers and they too began to speak in ecstasy. When Saul was told about this, he sent other messengers; but they too spoke in ecstasy. Saul sent a third group of messengers; and they also spoke in ecstasy. So he himself went to Ramah. When he came to the great cistern at Secu, he asked, "Where are Samuel and David?" and was told that they were at Naioth in Ramah. He was on his way there, to Naioth in Ramah, when the spirit of God came upon him too; and he walked on, speaking in ecstasy, until he reached Naioth in Ramah. Then he too stripped off his clothes and he too spoke in ecstasy before Samuel; and he lay naked all that day and all night. That is why people say, "Is Saul too among the prophets?"

14. רלב"ג שמ"ב ו, טז

" והנה מרוב השמחה היה דוד מרקד ומפזז לפני ה' כאילו לא היה מלך ולזה בזתהו בלבה מיכל בת שאול..."

15. רש"י שמואל ב ו':כג:א

" מאותו היום והלאה: "

16. רד"ק שמואל ב ו':כג:ב

" ובדרש אבל ביום המיתה היה לה ואמרו כי שלשה נשים מתו חיות רחל וכלתו של עלי ומיכל בת שאול: "

17. בראשית פרק ל

" א ותרא רחל, כי לא ילדה ליעקב, ותקנא רחל, באחתי; ותאמר אל-יעקב הבה לי בנים, ואם-אין מתה אנכי. ב ויחר-אף יעקב, ברחל; ויאמר, התחת אלהים אנכי, אשר-מנע ממך, פרי-בטן. "

When Rachel saw that she had borne Jacob no children, she became envious of her sister; and Rachel said to Jacob, "Give me children, or I shall die." Jacob was incensed at Rachel, and said, "Can I take the place of God, who has denied you fruit of the womb?"

18. בראשית רבה פרשה עא

" אמר לו הקב"ה: כך עונין את המעיקות! "